Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	**Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г.**
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Соня Кръстанова - директор на дирекция „Финанси“ в Министерството на образованието и науката	**Телефон и ел. поща:** тел.: 02 9217 413 e-mail: s.krastanova@mon.bg

1.Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Необходимост от актуализация и усъвършенстване на разпоредби от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, отнасящи се до:

- разпределение на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи;
- неусвоени средствата за занимания по интереси, организирани от училищата и центровете за подкрепа;
- финансиране на дейности за занимания по интереси, организирани от ЦПЛР, както и за кариерно ориентиране и консултиране;
- определяне на броя на паралелките и групите и броя на учениците и на децата в тях при преместване на ученици над утвърдения държавен план прием“

Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (Наредбата) е основният подзаконов нормативен акт, който урежда финансирането в системата на предучилищното и училищното образование. Наредбата регулира важен и специфичен тип обществени отношения, които се характеризират с широк кръг на заинтересованите страни.

Ежегодното разпределение на средства от държавния бюджет прави възможно идентифицирането на разпоредби, които имат нужда от прецизиране, за да се постигнат по-ефективни, справедливи и целесъобразни условия и ред за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Именно идентифицирана в практиката по прилагането необходимост от усъвършенстване на някои от регламентираните правила, поражда настоящия проблем.

В глава седем „а“ от Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование са уредени правилата за разпределяне на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи. Средствата по чл. 52а от Наредбата за държавните и общинските детски градини и училища се предоставят от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет. Средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи са част от бюджета на детската градина и училището, с тях могат да се извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения. Тези разходи могат да са за служители, включени в екипите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, за назначаване на социален работник, образователен медиатор или помощник на учителя, за заплащане на допълнителни учебни часове по български език в училищата и на допълнителни модули за деца, които не владеят български език, в детските градини, както и за персонал, ангажиран с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование на децата и учениците от уязвими групи.

Към момента на институциите с концентрация на деца и ученици от уязвими групи се определят допълнителни средства от държавния бюджет **според боря на децата и учениците** в институцията и назначените образователни медиатори и социални работници и/или помощници на учителя. Тези средства са предназначени за изпълнение на дейности, свързани с допълнителна работа за адаптация и задържане в образователната система на деца и ученици от уязвими групи.

При така описания принцип на финансиране, в училищата с малък брой деца и ученици се формира недостатъчен финансов ресурс за осигуряване на посочените дейности, въпреки че средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи са необходими както за големите, така и за малките образователни институции.

Въвеждането на нов компонент при финансирането на посочените дейности за деца и ученици от уязвими групи би осигурило по-справедливо разпределение на ресурсите и гарантиране на работата с деца и ученици от уязвими групи и за по-малките институции в системата на предучилищното и училищното образование.

На следващо място, в процеса по прилагане на Наредбата е установена необходимост от допълнителна регулация в някои разпоредби, касаещи дейностите за занимания по интереси, организирани от училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), както и за кариерно

ориентиране и консултиране, провеждани в ЦПЛР. Същите се нуждаят от техническо прецизиране и внасяне на допълнителна яснота в текстовете, а не от промяна в смисъла на регламентираните правила. Към момента липсва яснота, как се разходват средствата, в случай че дадено училище натрупва повишаващ се преходен остатък. Също така няма конкретно регламентиран ангажимент на общината за споделеното финансиране на дейностите за занимания по интереси, провеждани от ЦПЛР и за кариерно ориентиране и консултиране. Това създава финансова неравнопоставеност между отделните звена, които понастоящем са зависими от политиката и бюджетните възможности на съответната община.

Необходими са и промени, свързани с условията и реда за определяне на броя на паралелките и групите и броя на учениците и на децата в тях, касаещи разрешаването на преместване на ученици над утвърдения държавен план прием. Необходимо е да се синхронизират и изяснят процедурите за разрешаване на преместването на ученици над утвърдения държавен план прием с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, което ще намали административната тежест.

В контекста на изложеното се обуславя разглеждането на бъдещи стъпки във връзка с описаните обстоятелства, свързани с необходимост от регулация в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на проблема не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Пълноценното решаване на описаните обстоятелства изисква както регулация в някои действащи текстове в Наредбата, така и добавяне на нови такива, които да внесат допълнителна яснота и нови компоненти в правилата за финансиране. Това няма как да се осъществи без целева регулаторна намеса, която може да се извърши с Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Обща цел: Постигане на ефективност и ефикасност при разходване на публични средства, предназначени за образование.

Конкретни цели:

- Осигуряване на гарантиран ресурс за финансиране на най-малките детски градини и училища, които работят с деца и ученици от уязвими групи;

- Ясно разписани ангажименти на държавата и общините при финансирането на дейности за занимания по интереси и кариерно ориентиране и консултиране;
- Намаляване на административната тежест при преместването на ученици в други паралелки/училища.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Очаква се предложените изменения на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование да окажат пряко въздействие върху следните заинтересовани страни:

- Държавните и общинските детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, които по данни на НЕИСПУО за 2024 г. са 1638, от които 495 детски градини и 1143 училища;
- 340 малки детски градини (с до 100 деца) с 14 972 деца, ще могат да получат по-висок дял от средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез допълнителния компонент за финансирането за институция;
- 507 училища (с до 100 ученици) с 29 769 ученици ще могат да получат по-висок дял от средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез допълнителния компонент за финансирането за институция;
- Децата и учениците от уязвими групи, обучавани в съответните образователни институции, които са 222 954, респективно техните родители;
- Всички деца и ученици, които са преки адресати на образователните процеси в системата на предучилищното и училищното образование, както и техните родители – По данни на НСИ, актуални към 26.04.2024 г. за учебната 2023/2024 г. учащите са 544 992, а децата, записани в детски градини са 216 857;
- Центровете за подкрепа на личностно развитие – 98 на брой по информация от НЕИСПУО;
- Министерството на образованието и науката като отговорна институция за провеждане на държавната политика в областта на образованието и науката, а също и първостепенните разпоредили с бюджет в предвидените от нормативната уредба случаи.

Косвено заинтересовани от предложените промени са и следните групи:

- назначените образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя в детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи;
- педагогическите и непедагогическите специалисти, работещи в ЦПЛР;
- всички специалисти, ангажирани с дейности по интереси, кариерно ориентиране и консултиране.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При варианта „Без действие“ не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така нормативната уредба и по-специално Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование ще остане в настоящата си редакция. Няма да бъдат променени разпоредбите, уреждащи споделеното финансиране на дейностите по интереси и кариерното ориентиране и консултиране между държавата и общините. Няма да се оптимизира механизмът на финансиране за училищата с малък брой деца и ученици от уязвими групи. Няма да се намали административната тежест и да се изяснят процедурите при преместване на ученици в друга паралелка или училище.

В случай че се приложи този вариант на действие няма да се даде адекватен отговор на описаните обстоятелства, свързани с необходимостта от оптимизиране на правната уредба.

Въз основа на наличните факти и обстоятелства следва да се обобщи, че Вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на бездействие няма да се предвиди допълнителен компонент за институция, който да залегне в правилата за финансирането на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи. По този начин ще се пропусне възможност за подобряване на условията и реда за пълноценно усвояване на средствата за изпълнение на дейностите по обхващане и задържане на децата и учениците от уязвими групи от детските градини и училищата.

При избор на вариант, характеризиращ се с пасивност, няма да се отчете констатацията, че някои разпоредби се нуждаят от прецизиране, за да се внесе допълнителна яснота в разписаните правила.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование“

С оглед на констатираните и изложени в раздел „Проблеми за решаване“ обстоятелства, този вариант на действие предлага иницииране на решения, свързани с регулаторна намеса, която в конкретика се изразява в следното:

Инициират се изменения и допълнения, които касаят разпоредби, свързани с дейностите за занимания по интереси, организирани от училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), за кариерно ориентиране и консултиране, провеждани в ЦПЛР, за определяне на броя на учениците в паралелките в училищата при особени случаи, както и правилата за разпределение на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи.

Предложените изменения и допълнения в дейностите за занимания по интереси и кариерно ориентиране и консултиране не водят до принципни промени в съществуващите към този момент регламенти, а по-скоро внасят допълнителна яснота при организирането и финансирането им, поради установена при практическото им прилагане необходимост.

По-ясно и конкретно са разписани ангажиментите на държавата и общините при финансирането на цитираните дейности, като при разпореждането със средствата от временно преустановено финансиране на дейностите по интереси в училищата, същите могат да бъдат разходвани от общината за разходи за транспорт, наем на зали и оборудване за провеждане на изяви и дейности, свързани със занимания по интереси. Намалява се исканият обем информация от ЦПЛР за дейности по интереси в попълваните от тях справки. Променя се датата, към която следва да е разкрито едно ЦПЛР за дейности по интереси, за да получава държавно финансиране – от 31.12.2020 г. на 31.12.2024 г.

В чл. 61 от Наредбата са редактирани и допълнени текстове, свързани с условията и реда за определяне на броя на паралелките и групите и броя на учениците и на децата в тях, касаещи процедура за разрешаване на преместване на ученици над утвърдения държавен план прием. Условията и редът за определяне на броя на паралелките и групите и броя на учениците и на децата в тях са допълнени с доуточнявани текстове, касаещи определянето на броя на учениците в паралелка при преместването им от друго училище.

В правилата за разпределение на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи се предлага промяна във финансирането на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, като в рамките на средствата по чл. 52а от Наредбата, към ал. 4 се въвежда нов елемент на финансирането за условно постоянни разходи на институция заедно със средствата, определяни на база

броя децата/учениците и броя на назначените образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя към 1 януари на съответната календарна година.

С предлаганата промяна ще се подпомогне допълнително финансирането на най-малките детски градини и училища, които ще разполагат с по-значим ресурс за финансиране на прилаганите от тях политики.

Предложени са изменения за намаляване на административната тежест като се предвижда Приложение № 6б към чл. 52а, ал. 4, т. 1 да се отмени и определянето на финансирането за уязвимите групи да се извършва със заповед на министъра. По този начин няма да се налага ежегодна промяна в Наредбата. Предлагаме в Приложение № 3 към чл. 20, ал. 2, в таблицата към т. II, колона „Персонал, назначен по трудови правоотношения (щ. бр.)“ да се заличи. С това ще се намали исканият обем информация от ЦПЛР за дейности по интереси в попълваните от тях справки.

Промяната в средствата за финансиране на институции с концентрация на деца и ученици от уязвими групи ще се реализира в рамките на планираните с проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г. средства за тази цел.

Предложените промени не оказват въздействие върху държавния бюджет, тъй като средствата за реализирането им са включени в проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г., който ще влезе в сила от 01.01.2025 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на този вариант на действие ще се постигне пълноценно усвояване на средствата от държавния бюджет, предназначени за детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи. Ще се подпомогне допълнително финансирането на най-малките детски градини и училища, така че да се осигури финансирането на прилаганите от тях политики. Освен това ще се оптимизират някои правила за организиране и финансиране, касаещи дейността на центровете за подкрепа на личностно развитие.

Като цяло ще се постигне усъвършенстване на условията и реда за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: Вариант 2 ще намали административната тежест, тъй като ще се намали исканият обем информация от ЦПЛР за дейности по интереси в попълваните от тях справки.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема е възможно единствено чрез изменение на действащата нормативна уредба**.**

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	**Цел:** Усъвършенстване на условията и реда за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование	3	1
Ефикасност	**Цел:** Усъвършенстване на условията и реда за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование	3	1
Съгласуваност	**Цел:** Усъвършенстване на условията и реда за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По идентифицирания проблем се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемането на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.

2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, свързана с финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 ще намали административната тежест, тъй като ще се намали исканият обем информация от ЦПЛР за дейности по интереси в попълваните от тях справки.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МПС.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации ще се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове за срок от един месец.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
2. Закон за предучилищното и училищното образование.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 18.03.2025 г.

Подпис:

19.3.2025 г.

X

Соня Кръстанова
Директор на дирекция Финанси
Signed by: Sonia Viktorova Krastanova-Bogdanova